

Metodické usmernenie č. 12/2005-R
z 20. júla 2005,
ktorým sa upravuje postup pedagogicko-psychologických poradní pri
posudzovaní školskej spôsobilosti detí zo sociálne znevýhodneného
prostredia pri prijímaní do 1. ročníka základnej školy

Gestorský útvar: Sekcia regionálneho školstva, tel.: 02/593 74 276

č. CD-2005-6389/10218-1:097

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky podľa § 14 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto metodické usmernenie.

Čl. 1
Predmet úpravy

Toto metodické usmernenie upravuje postup pedagogicko-psychologických poradní¹⁾ pri posudzovaní školskej spôsobilosti detí pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia po dovŕšení šiesteho roku veku pri prijímaní do 1. ročníka základnej školy²⁾.

Čl. 2
Vymedzenie základných pojmov

Pre účely tohto metodického usmernenia sa rozumie

- a) sociálne znevýhodneným prostredím prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedáva dieťaťu predpoklad na zvládnutie učiva 1.ročníka základnej školy za jeden školský rok,³⁾
- b) dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia dieťa s problémami v učení a postojoch, vzniknutých na základe dysfunkčných sociálnych podmienok vyplývajúcich zo sociálneho vylúčenia (napr. chudoba, nedostatočné vzdelanie rodičov, neštandardné bytové a hygienické podmienky a podobne).

Čl. 3
Posudzovanie školskej spôsobilosti

(1) Deti, u ktorých sa pri zápise do 1. ročníka základnej školy zistili výrazné nedostatky v oblasti komunikácie vo vyučovacom jazyku školy, je potrebné vyšetriť individuálnymi psychologickými metodikami, za účelom zistenia možností ich zaškolenia a zabezpečenia vhodných podmienok pre ich vzdelávanie.

¹⁾ § 21 zákona č. 279/1993 Z.z o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov

²⁾ § 34 ods.1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov

³⁾ § 6 ods.2 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov

(2) Individuálne psychologické vyšetrenie⁴⁾ sa realizuje najneskôr do konca mája v roku, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku, v primeraných podmienkach podľa konkrétnych možností, napríklad v priestoroch materskej školy, základnej školy, pedagogicko-psychologickej poradne a v situácii zohľadňujúcej jeho špecifiká a to tak, aby miesto vyšetrenia bolo v mieste bydliska alebo čo najbližšie k nemu.

(3) V odôvodnených prípadoch dieťa zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré napriek povinnosti jeho zákonných zástupcov vyplývajúcej zo zákona⁵⁾ nie je zapísané do prvého ročníka základnej školy, nenavštevuje materskú školu, nie je nahlásené pediatrom alebo matrikou pri obecnom úrade⁶⁾ alebo napriek opakovanému pozvaniu sa nedostaví na psychologické vyšetrenie, je možné individuálne psychologicky vyšetriť v septembri pri nástupe do základnej školy.

(4) Pri vyšetrovaní detí pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia a nedostatočne ovládajúcich vyučovací jazyk školy sa prednostne využíva nová metodika „Test školskej spôsobilosti“ (pre sociálne znevýhodnené deti), vypracovaná v rámci projektu Phare SR0103.01 s názvom „Reintegrácia sociálne znevýhodnených detí zo špeciálnych škôl do štandardných základných škôl“.⁷⁾

(5) V prípade administrovania štandardných metodík u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia je nutné výsledky interpretovať na základe individuálneho prístupu. Nadmerne nízke číselné hodnoty vedú k určeniu potrebných výchovno-vzdelávacích postupov, nie však k objektívnemu stanoveniu intelektovej úrovne a nie sú dostatočným kritériom na odporúčenie dieťaťa do 1. ročníka špeciálnej základnej školy.

(6) Zistenie zníženej úrovne psychosociálneho vývinu dieťaťa alebo nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka školy je dôvod na predloženie návrhu príslušnému orgánu štátnej správy v školstve, ktorý so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa rozhodne o jeho zaradení do nultého ročníka základnej školy.²⁾ Identifikované oblasti zaostávania dieťaťa umožňujú jeho začlenenie do špecifických stimulačných programov organizovaných pedagogicko-psychologickou poradňou.

Čl. 4

Záverečné ustanovenia

(1) Odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky sa deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia neodporúča, ak im nie je možné zabezpečiť účasť v stimulačných programoch alebo dochádzku do materskej školy.

(2) Ak sa diagnostickými vyšetreniami dieťaťa zo sociálne znevýhodneného prostredia vylúči mentálne postihnutie dieťaťa, pedagogicko-psychologická poradňa takéto dieťa nenavrhuje na prijatie do špeciálnej základnej školy.

(3) V prípade zaškolenia dieťaťa v prípravnom ročníku alebo v 1. ročníku špeciálnej základnej školy odporúčame vykonať rediagnostiku metodikou „RR screening“ (na vylúčenie mentálneho postihnutia pre deti od 6 do 10 rokov) vypracovanú v rámci projektu Phare

⁴⁾ § 9 ods. 1 vyhlášky MŠ SR 43/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov

⁵⁾ § 36 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov

⁶⁾ § 6 ods.19 zákona č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

⁷⁾ Projekt Phare "Reintegrácia sociálne znevýhodnených detí zo špeciálnych škôl do štandardných základných škôl" bol súčasťou predvstupovej pomoci Európskej únie (Finančné memorandum pre Národný program Phare na rok 2001) určenej na zlepšenie situácie Rómov na Slovensku ako jednej z priorit politických kritérií pre vstup Slovenska do EÚ. Bol realizovaný spoločnosťou European Consultants Organization (Belgicko) od januára 2003 do marca 2004 v gescii Úradu vlády SR a MŠ SR

SR0103.01 s názvom „Reintegrácia sociálne znevýhodnených detí zo špeciálnych škôl do štandardných základných škôl“. ⁷⁾ Metodiku je vhodné použiť najskôr po 6 mesiacoch školskej dochádzky.

Čl. 5
Účinnosť

Toto metodické usmernenie nadobúda účinnosť 1. januára 2006.

m i n i s t e r

Obsah

METODICKÉ USMERNENIE Č. 12/2005-R Z 20. JÚLA 2005, KTORÝM SA UPRAVUJE POSTUP PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÝCH PORADNÍ PRI POSUDZOVANÍ ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI DETÍ ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA PRI PRIJÍMANÍ DO 1. ROČNÍKA ZÁKLADNEJ ŠKOLY	1
Čl. 1 Predmet úpravy	1
Čl. 2 Vymedzenie základných pojmov	1
Čl. 3 Posudzovanie školskej spôsobilosti	1
Čl. 4 Záverečné ustanovenia	2
Čl. 5 Účinnosť	3
Obsah	4